

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Eusebiu Tu Pamphilu Ekklesiastikē Istoria

Eusebius <Caesariensis>

Mogvntiae, 1672

XI. De corporali Domini adventu, qualis & cur fuerit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14478

καὶ ὁδὸν ἀδούλους καὶ εἰσὶν ἀξιοπίστοι, λέ-
 γούσιν, εἰ γὰρ Ἰησοῦς θεὸς μετέχουσα τῶν
 παθῶν, πιστεύει αὐτοῖς καὶ πείθεσθαι παρ-
 ούσιν, ἀλλ' ἂν λέγασιν ἐνθεσάζοντες, λέγασι
 δὲ παθήματα Θεῶν τε καὶ δαιμόνων τὰ ἀρε-
 παθήματα τέτων, παθῶν ἀληθείας ἐφη-
 σία, ἀλλ' ἐρεῖ τις, Ἰεσοῦς ποιηταῖς ψεύδεις
 ἐλάγειν γὰρ τὰς τῶν ἀκρόντων ψυχὰς, ἰδίον
 εἶναι ποιητικῆς. τὸ δ' ἀληθὲς εἶναι, ἠνίκα ἀντὰ
 λεγόμενα μὴ ἄλλως ἔχει, ἀλλ' ὡς λέγεται.
 ἔστω τὸ ἰδίον ποιήσας, τὸ τὴν ἀλήθειαν ἔσθ'
 ὅτε ἀφαιρᾷ ζῆν ἀλλ' οἱ τὰ ψυδὴ λέγοντες,
 ἐμάτῳ ψεύδονται ἢ γὰρ κέρδους καὶ ἀφελείας
 χάριν τὸ ποιῶσιν. ἢ κακὴν πᾶσα πᾶσιν ὡς
 εἰσὶν στωιδότες ἑαυτοῖς, διὰ τὸν ἐφεσηκότα
 ἐν τῇ νόμων κίνδυνον Ἰησοῦ καλύπτει. ἢ γὰρ
 δυνατὸν οἶμαι, μὴ δὲν πᾶσα τὴν ἀλήθειαν πᾶσι
 τῷ κρείττονος φύσεως ἰσορροπίας, μὴ ψεύδε-
 σαι μὴ δὲ δυοσεβεῖν.

A Hæc illi cum dicunt, videntur fide di-
 gni. Cum enim divino quodam motu
 impulsī, verius facere aggrediantur, par
 est ut illis fidem adhibeamus, in iis quæ
 divino Spiritu incitati pronuntiant. Sed
 & Deorum ac dæmonum calamitates
 referunt. Certè illorum calamitates o-
 mninò cum veritate consentiunt. At e-
 nim dicet aliquis Poëtis mentiri licere.
 Id enim proprium esse Poëticæ, ut au-
 dientium animos demulceat: verita-
 tem verò esse, quoties ea quæ dicuntur,
 non alio se habent quàm quo dicuntur
 modo. Si hoc proprium Poëticæ, inter-
 dum veritatem abscondere. Hi verò
 qui mentiuntur, nunquam frustra &
 gratis id faciunt. Aut enim quæstus &
 cupiditatis causâ mentiuntur: aut cu-
 juspiam criminis sibi conscii; metu pe-
 riculi quod leges ipsis intentant, verita-
 tem obtegunt. Atqui facilè poterant,
 meo quidem iudicio, nihil de divina
 natura præter veritatem dicentes, ab
 impio mendacio abstinere.

Κεφ. ΙΑ.

Περὶ τῆς κατὰ σὰρκα τῆς Κυρίας παρουσίας, τίς καὶ ὅπῃ
 τῆσι γινώσκται.

CAPUT XI.

De corporali Domini adventu, qualis
 & cur fuerit.

Οἶκον εἰς πρὸς ἀνάξιοι καὶ βίβις, σύ-
 νοιδε τε τῶ πλημμελῶς καὶ ἀτάκτως
 τὸν βίον βεβιωκότι, ἐάν μετάνοι καὶ πρὸς
 τὸ θεῖον ἀπίδῃ, τὸ τῆς ψυχῆς ὄμμα καθαρι-
 θῆι, καὶ ἀλλοτρεῖται χρομῶν τῆς πάλαι
 κακίης διαίτης. ἀλλ' ὅμως ἀγαπητὸν, εἰ
 καὶ ἐν τῇ τῆς ἀμῆς ἡλικίᾳ τὴν ἑσφίαν ἐντυ-
 χῶσιν ἡμῖν ὅ τῃ παιδείᾳ μὲν ἢ Ἰεσοῦ ἀνθρώπων
 ἐδεμία πάποσι σιωπήσῃ. Θεὸς δ' ἐστὶν ἀ-
 παύτα δωρήματα, ὅσα ἐν ἡσεί καὶ τρεποῖς
 ἐνδοκίμῃ πᾶσι τοῖς νέοις ἔχουσιν. ἔχω ὅ καὶ
 οἶον παρῆλθῃ δὲ δολιχῶν ἀνίκευς ὁ-
 πῶσα τελευτῆσαι ὁ ποιητὴς, ἢ μετρίαν ἀ-
 σπῖδα, τὴν γνῶσιν τῶν δεσπόντων τῶ Θεῶ.
 Ἰεσοῦ πρὸς τὸν παρῆλθον λόγον χησί-
 μα ἐκλεξάμενος, ὑμνήσω τὸν πατέρα
 πάντων. αὐτὸς τε σιωπήσῃ τῇ τῆς κα-
 τὰ φύσιν ἀρετῆς, πᾶσι Χεῖρὲς σῶσῃ
 ἀπάντων, καὶ τὸν παρῆλθον δεσπότην καὶ ἀκόσμη-
 λόγον, τὸν τρέπον τῆς σεμνολογίας ὑψηλῶ-
 μενος. καὶ μὴδεὶς προσδοκᾷ, κομψεία
 τῶν κεκαλωπισμένων ὀνομάτων τε καὶ ῥη-
 μάτων ἀκρίβειαν οἶδα γὰρ ἀκριβῶς τὴν
 ἐκλυτον καὶ πρὸς ἡδονὴν ἀπειργασμένην

C Porro quisquis optima vivendi ra-
 tione ac disciplina indignus est, si-
 bique ipse conscius vitæ malæ & nequi-
 ter transactæ; is tandem resipiscat, &
 perpurgata mentis acie ad divinum re-
 spiciat Numen, pristinam vivendi ra-
 tionem detestatus. Contentus tamen
 esse debet, si vel provec̄ta jam ætate sa-
 pientiam assequatur. At nobis nulla qui-
 dem ab hominibus profecta doctrina
 adjumento unquam fuit. Sed quæcum-
 que in hominum vita ac moribus lau-
 dem merentur iudicio Sapientum, Dei
 dona sunt ac munera. Ceterùm adver-
 sus venenata illa tela quæ à malo dæmo-
 ne fabricantur, non infirmum habeo
 scutum quod opponam; scientiam vi-
 delicet earum rerum quæ acceptæ
 sunt Deo. Quæ quidem ex scientiâ
 ac disciplinâ, ea seligens quæ ad præ-
 sentem sermonem accommodata sunt,
 summum omnium parentem laudare
 aggrediar. Tu verò devotionis nostræ
 proposito favens, adesto Sevator om-
 nium Christe, & sermonem de poten-
 tia tua institutum exorna; laudandi no-
 bis modum rationemque præscribens.
 Nemo porro existimet auditurum se o-
 rationem, eximia quadam verborū ele-
 gantia excultam. Quippe compertum
 Ddd d ij

habeo, eam orationem quæ mollis sit & ad voluptatem ac lenocinium comparata, prudentibus viris displicere; cum is qui dicit, plausum potius quam modestam differendi rationem confectatur. Quidam impii ac dementes homines, ajunt Christum nostrum merito supplicio damnatum fuisse; & eum qui vitam Auctorem est viventibus, vitam esse privatam. Ac eos quidem qui semel pietati nuntium remiserunt, nec timore ullo aut pudore scelerum suorum affici decreverunt, ita sentire minimè mirandum est. Illud verò omnem excedit amentiam, quod sibi ipsis persuasisse videntur, Deum immortalem vim ab hominibus passum esse, non autem à sua ipsius benignitate, & erga homines benevolentia. Nec animadvertunt, magnitudinem animi ac patientiam nec contumeliâ mutari, nec conviciis de statu suo dimoveri; sed furorem eorum qui ipsam hostiliter invadunt, consilio & celsitudine animi frangere. Statuerat quidem divina Clementia injustitiam è medio tollere; modestiam verò & æquitatem promovere. Ac propterea sapientissimis hominibus in unum congregatis, pulcherrimam atque utilissimam humano generi doctrinam instituit, ut viri boni ac beati, providentiam ipsius in hujus mundi rebus administrandis æmulerentur. Quo quidem bono quodnam majus dici potest, ubi Deus justitiæ leges præscribit, eosque qui discipuli ipsius esse meruerint, similes efficit sibi: ut tradita ac diffusa in omnes virtute, sempiterna felicitas hominibus comparetur. Hæc est præclara victoria; hæc vera potentia; hoc opus maximum Deoque convenientissimum; omnium scilicet populorum correctio atque ad meliorem frugem conversio. Ac nos quidem hujus triumpho gloriam, cum laudibus & acclamationibus, tibi ô Servator omnium, deferimus. Tu verò improba ac detestanda blasphemia, quæ mendaciis & fama pervulgatisque sermonibus efferrî & gloriari soles, tu, inquam, juvenes decipis; adolescentes & viros qui puerili quodam ingenio præditi sunt, blanda persuasione in fraudem inducis; à veri Numinis cultu eos abducens, & simulacra constituens, quæ adorent, & quibus preces allegent: adeo ut decepti, sine ipsorum recordatiæ mercedem recipiant. Christum enim omnium bonorum Auctorem, qui & Deus est & Dei Filius, calumniantur. Annon quæro hic

δημηγορίαν τοῖς εὐφροῦσιν ἀπαρτεῖται
 ταν οἱ λέγοντες, κρότε μάλλον, ἢ σαφῶς
 διαλέξεως ἐπιμελώμεθα. Φασὶ δὲ ἡμεῖς
 οἱ καὶ δυναστεῖς ἀνθρώποι, δικαιώματα
 Χριστὸν ἡμῶν. Ἐτὸν παλαιόν τε βίου τοῦ
 σιν, αὐτὸν ἔστιν ἐσερήσθαι. τὰς δ' ἀποδείξεις
 παρὰ τὸ μὴ σάβασαι, καὶ μὴ τε δεδιέναι, καὶ
 ἐγκαλύπτει τὴν ἑαυτῶν ποικίλην καὶ
 νοῦντας, ἔδ' ἐν θαύμασόν τε τοῦ λέγειν
 ἢ πᾶσαν ὑπεβέβηκεν ἐνθεῖαν, το δὲ καὶ
 πακύναι ἑαυτὰς, ἕω ἀνθρώπου Θεοῦ
 θάρτον βεβιάσθαι καὶ ἔχ' ὑπὸ μοῖτης τῆς
 θρωπίας· μὴ δ' ἐνοεῖν, ὅτι τὸ μεγαλῶν
 ἔστι ὑπὸ ὑβρέως διατρέπεσθαι. ἔστι ὑπὸ
 πληκισμῶ, τῆς φυσικῆς σερρότητος
 σαλαί. ἀλλ' αἰεὶ γίγνηται, τῆν ἐπεμεινῶν
 τὴν ἀγριότητα, λογισμῶ τε καὶ μεγαλο
 χίας φρονήματι θραυόν καὶ διαθεῖναι
 ἔστι μὴν ἢ τῶ Θεῷ φιλανθρωπία, ἀδύνα
 μὲν ἔξαλειψαι, κοσμιότητα ἢ καὶ ἀδύνα
 πᾶσαι διὸ καὶ τὰς σοφώτατας τῆν ἀφύ
 σωματρούσας, καλλίστην καὶ βιωφελῆσιν
 διδασκαλίαν σιωεσῆσατο, ζηλώσασιν
 γαθῆς τε καὶ εὐδαίμονας τὴν ἑαυτῶν
 τὰ κόσμια φρονοῦναι ἔμεινον ἀγαθῶν
 ἀνὴς εἶποι. Θεῷ δικαιοσύνην βεβιάσθη
 τες, καὶ ἔξομοῦν ἑαυτῶν τὰς ἀφύ
 αὐτῶν παιδεύσεως. ὅπως διαδοῦσιν
 πᾶσας τῆς ἀγαθότητος, τὸ εὐτυχῆσαι
 ἀνθρώποις εἰς ἀπάντα τὸν αἰῶνα φε
 ροῦται. αὐτῆς ἐνὶ ἡσέμνη νίκη. τὸ δ' ἀληθὲς
 τῶ. τὸ μέγιστον ἔργον ἀεμόζον, ὅταν
 πάντων δῆμων σωφρονομῶς καὶ τέλει
 οὐκ ἀνικητήρα διδοῦναι εὐφημῶντες, ἡ
 τες τῆν ὄλων· σὺ δ' ὡποιήρα καὶ ἰσοκ
 βλασφημία, ψεύδ' εἰσιν ἐπαιρημένη, ἡ
 μαις τε καὶ διαδοῦσιν. ἔξαπαθείας
 νέες. πείθει ἢ μειράκια, καὶ τῶν ἀφύ
 τὰς μειρακίῶν ἢ ἵνα τρέπον ἔχοντας, ἀπ
 γασα μὲν αὐτὰς διὰ τῆς θρησκείας τῶ
 Θεῷ. σιωεσῆσατο δὲ ἀγαλμάτων πλά
 ματα, οἷς εὐχοντο καὶ φρονομῶντες
 ἔξαπαθείας, μὴ μὲν τὰ ἀπὸ τῆς
 τῶν ἀναιδησίας. αἰτιῶν ἢ τὸν τῶν ἀ
 θῶν παλαιόν πάντων, Χριστὸν, Θεὸν τε
 Θεῷ παῖδα. ἀεὶ οὖν ἔχ' ὑπὸ σωφρονομῶν
 καὶ φρονημάτων ἐθνῶν τε καὶ δῆμων ἔστι

ὁ Θεὸς καταξίαν σέβεται; παντοίας μὲν δυνάμεως ἐπιλημνυθῶ. αὐτὸς δ' ἐν τῇ οἰκείᾳ προαίρεσει μένων, ἐδ' οὐκ ἐν τῆς ἐμφύτης Φιλανθρωπίας ἐμείωσεν. ἀπίτε δὴ δυοσεβείας. ἐφέται γὰρ ὑμῖν διὰ τὴν ἀπιμώρητον ἀμαρτίαν, ἵνα τὰς τῶν ἱερείων σφαγὰς, τοῖνας τε κ' ἐσθίας κ' μέθας προαποκρίμνοι μὲν θρησκείαν. ἵνα ἡδοναίς ἢ ἡδονὰς κ' ἀκολασίας κ' θυσίας μὲν ἵνα ἡλεῖν σκηπτοῦμοι. ταῖς δ' αὐτῶν ἡδοναῖς δ' ἐλευθέρως. ἐγὼ ἴτε ἀγαθὸν ἐδ' ἐν, ἐδ' τὸ πρῶτον ἔμεγαλιν Θεῷ προσαίμα, διαλαστονός τε πρὸ τῶν ἀνθρώπων γῆρας, ἵνα ἡσπικῆ ἔντος πρὸ παιδῶν, ἵνα τέτων διακυβεῖν βίον. ὅπως οἱ δεξιῶς καὶ σωφροῦως βιωσάντες, κ' τὴν τῆ παιδὸς κείων, δ' ἐυτερον βίον μακάριον τε κ' ἐυδαίμονα λαίχωνωσιν. ἐγὼ μὲν αὖ τὸ ἔμεγαλιν δόγμα προεῖπὲς τῶν ἀνθρώπων βιώσεως διεξήλθον, ἐμὴν ἀγνοῶν, καθάπερ οἱ πολλοί, ἐδ' ἐξ εἰκασίας, ἐδ' ἐσοχασμῶ. τάχα δ' ἄν τις εἴποι, ποθεν ἡ προεπηγορία ἔπαιδος. ποῖα ἢ ἡμεῖς, εἴπερ εἰς μόνον ὡς Θεὸς τύχχανε, πάσης ἢ μίξεως ἐπὶ ἑστὴν ἀλλοτρίαν. ἀλλὰ τὴν ἡμεῖς ὁππῆ τινα νοσιᾶς χεῖρ. τὴν μὲν ἔξ ἀποκνήσεως, τὴν σωεγνωσμένην ταύτην. ἐτέραν δ' ἐπὶ αἰδῶν αἰτίας, ἡς τὸν λόγον Θεῷ προνοια θεᾶται, καὶ ἀνδρῶν ὅς ἐκείνων Φίλῶ ὑπάρχει (ὁ Φῶς γὰρ πρὸ τὴν αἰτίαν τῆς τῶν ὄλων ἀκακομήσεως εἴσε). ὅντος τοίνυν ἀναίτιε μηδ' ἐνος, προὔπαρχεν τῶν ὄντων, τὴν αἰτίαν αὐτῶν ἀνάγκη. ὄντ' ἄρα κόσμος κ' τῶν ἐν αὐτῷ, ἔσσης τε αὐτῶν σωτηρίας, τὸν σωτήρα τῶν ὄντων προὔπαρχεν ἀνάγκη ὡς εἰνατὸν μὲν Χειρὸν, τῆς σωτηρίας αἰτίαν. τὴν ἢ σωτηρίαν, τῶν ὄντων τὸ αἰτίον καθάπερ αἰτία μὲν ἢ ὁ πατήρ. αἰτία τὸν δ' ὁ υἱός. καὶ τὸ μὲν προὔπαρχεν αὐτὸν, ἵκανῶς ἢ δὴ δεδήλωται, πῶς δ' εἰς ἀνθρώπους καὶ γῆν κατήλθεν; ἢ μὲν προαιρέσει τῆς καθόλου, καθὼς οἱ προφῆται προεθέασσαν, κηδεμονίας τῶν ὄλων ἐστὶν ἀνάγκη γὰρ τὸν δημιουργόν, τῶν ἔργων αὐτῷ κηδεῖν. ἐπεὶ ἢ κοσμικῶ σώματι πλησιάζει, ἐν τε γῆ χροῖζεν ἐμελλε, τῆς χροῖας τῆτο ἀπαιτούσης, νόθην τινα ἡμεῖς ἵαντ' ἐμμηχανήσατο. χωρὶς γὰρ τοι γάμων,

A Deus à modestissimis ac sapientissimis gentibus ac populis jure merito colitur? qui cum omnem potentiam nactus sit, propositi sui semper tenax, de infanta sibi clementia nihil imminuit. Abite igitur impii (id enim vobis licet, quandoquidem sceleri vestro nulla nunc poena irrogatur) abite, inquam, ad victimarum caedes & convivia, festosque dies & comportationes. In quibus religionis specie voluptatibus & intemperantiae indulgetis. Et sacra quidem à vobis celebrari simulatis: re autem vestra libidines vestras expletis. Neque enim quicquam boni noctis; ac ne primum quidem summi Dei mandatum: qui & humano generi leges vivendi praescribit, filioque in mandatis dedit, ut vitam hominum morésque formaret: quo videlicet hi qui recte ac modeste vixerint, alteram vitam beatam ac felicem filii sui judicio consequantur. Exposui decretum Dei de hominum vita: idque non ignoratione aberrans ut multi; nec opinione aut conjectura ductus. Sed fortasse dixerit aliquis: unde nam haec filii appellatio, aut quae ratio gignendi; siquidem unus ac solus est Deus, idemque ab omni commixtione & coitu profusus alienus. Sciendum vero est duplicem esse gignendi rationem: alteram ex partu quae omnibus nota est: alteram ex causa sempiterna. Cujus quidem generationis modum ac rationem, divinam favente Providentiâ is inter homines videt, qui Deo carus fuerit. Sapiens enim quivis ordinationis univérſi causam intelligit. Porro cum nihil sit quod causam non habeat, ante omnia quae existunt, causa eorum subsisterit necesse est. Cum igitur mundus & cuncta quae in mundo sunt existant; cumque eorum exstet conservatio, necesse est ut ante omnia quae sunt, Servator exstiterit. Adeo ut Christus ipse omnium rerum causa sit, & conservatio sit effectus: quemadmodum Pater quidem Filii causa est, Filius vero est causatum. Et ipsum quidem Christum ante omnia extitisse, jam abunde probavimus. At quomodo in terras descendit & ad homines venit? Consilium quidem ipsum, sicut Prophetae praedixerant, profectum est ex cura ac sollicitudine quam pro univérſis rebus gerebat. Opifex enim, operum suorum curam gerat necesse est.

Quum vero ad terrenum corpus accessurus esset, & inter homines, necessitate sic exigente, aliquandiu moraturus, novam quandam nascendi rationem commentus est sibi. Nam absque

nuptiis fuit conceptio; & casta virginitatis puerperium; & puella Dei mater; & aeternae naturae temporale principium; & intelligibilis substantiae sensus; & in corporis splendoris materia. Cuncta igitur quae tunc visa sunt, his fuere consentanea. Splendidissima columba ex Arca Noë devolans, in sinum Virginis descendit. Consentanea item sunt reliqua, quae illibatum illum & omni castitate puriorem, ipsaque adeo continentia praestantiorum hymenaeum sunt consecuta. Mirabilis ab ipsis incunabilis Sapiencia Dei: & Jordanis qui aquas ad Baptismum praebat, cum reverentia illum suscipiens. Ad haec regalis unctio cum omnium rerum scientia conjuncta. Doctrina item ac potentia quae res admirabiles perpetravit, & insanabiles morbos curavit. Mira denique celeritas in hominum precibus exaudiendis. Et generaliter tota ejus vita hominum utilitati inserviens. Praedicatio verò quae non prudentiam sed sapientiam insinuaret; auditoribus non civiles virtutes, sed viam quae ad intelligibilem mundum perducit, addiscentibus; ejusque naturae quae semper uno eodemque in statu permanet, contemplationem, & summi Patris notionem assidua exercitatione scrutantibus. Jam beneficia haudquaquam mediocria. Pro caecitate, visus; pro virium ac nervorum resolutione, firma corporis valetudo: pro morte denique, vita iterum restituta. Praeterea res ad vitium necessarias in solitudine largè suppeditatas, & paucissimos cibos maximam hominum multitudinè longo temporis spatio sufficientes. Hanc tibi gratiarum actionem prout possumus, persolvimus Christe, Deus ac Servator; magni Patris summa Providentia; qui & à malis liberas, & doctrinam beatissimam tradis. Neque enim haec à me dicuntur ut laudes tuas celebrem, sed ut gratias agam. Nam quis unquam inter homines te pro dignitate laudaverit? Tu quippe es, qui ex nihilo res creasse dicis, & lucem eis accendisse; & confusam elementorum molem, ordine ac ratione distinxisse. Tuae Clementiae hoc praecipuum munus est, quod homines bona indole praeditos, divinae ac beatæ vitae æmulatores reddidisti; ac providisti ut illi optimarum rerum mercatores effecti, sapientiam ac felicitatem suam pluribus aliis impertirent; ipsique immortalem fructum virtutis perciperent; liberati quidem intempe-

A σύλληψις καὶ ἀγνῆς παρθενίας ἐπιεικῶς καὶ
 Θεῶν μήτηρ κόρη. καὶ αἰωνίας φύσεως ἀφύλακτος
 χροῖο· καὶ νοητῆς ἐσίας αἰθέτης. καὶ αὐτοῦ
 μάρτυρ Φανότατος ὑπὸ ἀκόλῃθι τοῦ πατρὸς
 καὶ τὰ λοιπὰ τῆς φάσματός· ἀίγιον αὐτῆς
 αἰετοῦ ἐκ τῆς Νῆως λάβειν· ἀποπέμψαι
 ἡ, ἐπὶ τῆς τῆς παρθένου κόλπας καὶ κῆρ
 κόλῃθι ἢ καὶ ἡ τὸν ἀναφῆ, πάσης τε
 γνείας καθαρώτερον, καὶ αὐτῆς ἐργασίας
 κρείσσονα ὑμῶν αἰών. ἢ ἐκ ἀπαργαῶν ἑσθλῶν
 τῶ Θεῶν. ἐντεπέμομένους τε αὐτὸν ἡ αὐτῆς
 τῶ λυτῶν πάροχ· Ἰορδάνης. πρὸς τὴν
B τε βασιλικὸν χρεῖμα ὁμοῦ ψυχῶν τῆς πατρὸς
 σωτέως. παιδεία ἢ καὶ δῶμας ἀφύλακτον
 καθρέψαι, καὶ τὰ ἀνάτα ἰωμένη. καὶ ἐργασίας
 Ἰρῶν τὰ γένη καὶ ἀνεμπόδους· βέλους
 σις. καὶ ὅλος ὁ σύμπας ἔπερ ἀνθρώπων βίον
 διδασκαλία ἢ ἐφρόνησιν, ἀλλὰ ἑσθλῶν
 δάσκαλα. τῶν φοιτητῶν ἢ τὰς πολυαίτων
 γομένας δέξαις μανθανόντων, ἀλλὰ τὰς
 τὸν νοητὸν κόσμον ἀπεσπῆς ἀναλύσας, τὴν
 τετῶ ἀείκ· τὰ αὐτὰ ἐχοῖ· ἡμῶν ἐπιπέ
 πονέντων, καὶ τὴν τῆ μεγίστη πατρὸς ἐνοια
 ἀσκημένων. τὰ γάρτοι τῶ ἐνεργημα
 τῶν οὐ μέγιστα. ἀπὴ μὲν τῶ βίον, ἐργ
 σις. ἀπὴ ἢ παρέσεως, ἐνεξία. ἀπὴ ἢ
 νάτε πάλιν εἰς τὸ ζῆν διποκατάσει. πα
 εἶμι γὰ ἀφθονοῦ τῶν ἀναγκῶν ἀφύ
 σιδίω ἐν ἐρημία, καὶ ἐν ὀλίγοις ἐδέξαι
 σι παιδοδαπὴν μεγάλους πῶθεις πῶθεις
 χροῖς ἀειεσίαν. ταύτην ἑ τὴν ἐργασί
 σίαν καὶ τὸ δῶματὸν διποδίωρ, χροῖ
 Θεός καὶ Σωτήρ, μέγιστε πατὸρ μετ
 πρῶτοια. σώζοντῆ ἐκ τῶν κακῶν, καὶ τὰ
 μακαριωτάτην διδασκαλίαν διδάσκει
 γὰ ἐγκομιάζων ταῦτα, ἀλλ᾽ ἐνεργη
 λέγω. τίς γὰρ ἂν σε κατ᾽ ἀξίαν ὑμῶν ἐν
 Ἰρῶσι; σε μὲν γὰρ λόγῳ εἶς ἐκ τῶν
 ὄντα χροῖσαι. τό τε Φῶς αὐτοῖς ἀνάτα
 τὴν ἀτακίον τῶν σοιχείων σύχρῳν καὶ
 μῆσαι τάξει καὶ μέτῳ. τό ἢ Φιλαδέλφῳ
 εἶσαι ἐσον, ἐν τῶ τῆς εὐ πεφυκότας τῶν
 Ἰρῶν, θεῖς καὶ μακαεῖς Ἰηλίας πῶ
 σαίβεις. κατὰ τοῖν ἢ ὅπως τῶν ὄντας ἀφ
 ἴων ἐμποροῖ γεγηρημένοι, πλείους τῶν
 τῶν ἑφίας τε καὶ συνύχας μετὰ διδασκα
 τ᾽ δέξαις κατὰ τὸν αἰώνιον κομίζοισι, ἀπὴ

λαίμενοι μὲν ἀκολασίας, μετέχοντες δὲ φι-
 λανθρωπίας. οὐκ ἔστι μὲν πρὸς ὀφθαλμοῖς ἔχον-
 τες, πίστεως δὲ καρτερὴν ἐλπίσιν. αἰδῶ δὲ
 καὶ παύσιον δρετῶ ἀσπαζόμενοι, ἢ ὁ προ-
 τεβίος ἀνθρώπων ἠθῶν ἐκείνη, τὴν ὑπερ-
 πάντων ποιημένην πρόνοιαν ἐδέξαι γὰρ ἂν τῶν
 ποσῶν κακῶν, καὶ τῆς ἁπλοῦς ἀσπίδος καὶ
 ἐκείνου τὸν βίον ἀδικίας, ἰατρὸς ἀξιοχρεῶς
 εὐεθῆ. ἡ γὰρ πρόνοια μέχρι τῶν τῆδε δίκης-
 σα, παύθῃ ὅσα ὑφ' ὑβρίας καὶ ἀκολασίας ἀ-
 κόσμητα ἦν, καὶ ἐκόσμησε ῥάστα. καὶ ἐδέξατο
 δουκρυφῶς. ἡ δὲ γὰρ τὰς μὲν τῶν ἀνθρώ-
 πων, φρονήσει καὶ νότῳ ἐαυτῶν δύναμιν θεω-
 ρήσας τὰς δὲ, ἄτε τοῖς ἀλόγοις τῶν ζώων
 ὁπκασμένους τὴν φύσιν, μάλλον ταῖς αἰ-
 δήσεσιν ἁπλοῦς διὰ φανέρωσιν, ἀ-
 μηδὲ ἀμφιδόλλοι, μὴ παρὰ αἰσῶς, μὴ φαν-
 ῶ, τὴν ὑδαμονίαν καὶ θαυμαστὴν θερα-
 πείαν ὑπὸ ὄψιν ἦγε. τοῖς μὲν παύσαμένους δὲ
 βίος, δουκαδίσας τὸ ζῆν ἐκ δευτέρου. τὰς δὲ ἐ-
 σσημένους τῶν αἰδῶσιν, ὑγιῶς κελεύων
 πάλιν αἰδῶσιν ἐπιτίθει δὲ θαλάσσαν, καὶ
 ἡμεῖς ἐπιτάξαι ἐκ χειρῶν. Ἐτέλῃ
 θαυμαστῶς ἐργοῖς ἐπιχειρήσασα, καὶ δὲ ἀπι-
 σίας τὰς ἀνθρώπους εἰς πίσιν ἰσχυρῶν παρκα-
 λυτῶν, εἰς χερῶν ἀναπήνην, τίνῃ ἀλ-
 λη, πλὴν τῆς Θεοῦ, τῆς τε δὲ ἰσχυρῶς δυνά-
 μεις ἐργον ἔτετο; ἔμην ἐδέξαι ὁ προσεχῆς τῆ
 παύσασα καὶ τῶν θαυμαστῶν ἐκείνων
 θεαμάτων ἀλλοτρίῃ ἦν. ἡνίκα νύκτες ἡμε-
 ρων φῶς ἐπακλύπασαι, τὸν ἥλιον ἠφάνι-
 ζον. καὶ εἰλήφει γὰρ δέος τὰς παύσασα δὲ ἡμε-
 ρων τῶν πάντων πραγμάτων σωτέλειαν ἡ-
 κῆ, Ἐχάσῃ αὐτῆς, οἷον τὸ πρὸς τῆς δὲ κόσμου
 διατάξεως ἐπικρατήσῃ ἐζητεῖτο δὲ τὸ αἰ-
 ῶν δὲ τῆς κακῆς, Ἐεῖτι πημελές
 ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων εἰς τὸ θεῖον γρόσιον ἕως
 ὅτε ἠπίως μεγαλοφυχία τῆς τῶν ἀσεβῶν
 ὑβρίας ὑπεφρονήσας, δουκαδίστη τὸν χερῶν
 συμπαύσασα τῆ τῶν ἀσέων καὶ ἀκόσμητον χορεία.
 τὸν γὰρ τοῖς ποσῶ καὶ τῆς κόσμου πρὸς τῆς σκυ-
 θεωπῶσα, εἰς τὴν οἰκίαν αὐτῆς δουκαδίσασα
 το Φαυρότητα.

A rantia, clementiæ verò participes: &
 misericordiam quidem præ oculis ha-
 bentes, fidei vero promissa sperantes;
 verecundiam denique & omne genus
 virtutis amplectentes, loco injustitiæ
 quam prior mortalium vita moribus
 humanis infuderat, ut ab eo qui omniũ
 rerum curam ac providentiam gerit,
 excinderetur. Nullus enim alius, tan-
 torum malorum & injustitiæ quæ illa æ-
 tate invaluerat, Medicus idoneus inve-
 niri potuisset. Igitur providentia ad
 terras usque perveniens, cuncta quæ
 per contumeliam & intemperantiam
 incomposita erant, nullo negotio resti-
 tuit; idque non clam & occultè. Scie-
 bat enim quosdam esse homines, qui
 virtutem ipsius ac potentiam, mentis
 acie contemplantur: alios verò ut-
 pote brutis animantibus perfimiles, ma-
 gis sensibus inhære. Ideo palam & a-
 pertè, ne quis sive bonus sive impro-
 bus dubitare posset, beatitudinem &
 admirabilem curationem omnium o-
 culis subiecit: mortuis quidem vitam
 denuò restituens; eos verò qui sensibus
 orbati essent, pristinum usum sensuum
 recuperare præcipiens. Mare verò so-
 lidum reddidisse, & in media tempesta-
 te tranquillitatem oriri iussisse; ac po-
 stemò cum admiranda opera edidisset,
 & homines ab incredulitate ad robu-
 stissimam fidem traduxisset, in cælum
 evolavisse; cujus tandem nisi Dei & su-
 præmæ cuiusdam potentiæ opus fuit?
 Sed neque tempus illud quod passioni
 proximum fuit, admirandis illis specta-
 culis caruit; tunc cum noctis caligo
 diurnum splendorem obscurans, So-
 lem penitus abscondit. Quippe omnes
 ubique populos terror pervaserat, mun-
 di exitum advenisse jam credentes, &
 in pristinum chaos cujusmodi ante or-
 bem conditum fuit, cuncta reditura es-
 se. Requirebatur causa tantæ calamita-
 tis, & quod tantum scelus adversus Dei
 Numen ab hominibus admissum fuisset.
 Donec Deus placida animi magni-
 tudine contumelias impiorum despi-
 ciens, cuncta restituisset, & consueto
 siderum cursu cælum omne exornavisset.
 Itaque totius mundi facies, quæ lu-
 ctu ac tæcerore quodammodo confusa
 fuerat, pristinum denuò splendorem
 recuperavit.